

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**Економіка і підприємництво:
організаційно-методологічні
аспекти обліку, фінансів,
аудиту та аналізу**

*Збірник наукових праць
за результатами наукової роботи факультету обліку
та фінансів*

Випуск 17
Том 2

Полтава – 2017

УДК 657:657.15

ББК 65.052.9(4 укр.) : 65.9 (4 укр.)2b

Е 52

Друкується відповідно до рішення вченої ради факультету обліку та фінансів від 18 грудня 2017 р., протокол № 4.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л.О. – к.е.н., доцент, декан факультету обліку та фінансів;
Безкровний О.В. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування»;

Канцедал Н.А. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів за напрямом підготовки «Облік і оподаткування»;

Дорошенко А.П. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів по заочній (дистанційній) формі навчання;

Зоря О.П. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи;

Аранчій В.І. – к.е.н., професор, ректор академії, професор кафедри фінансів і кредиту;

Чумак В.Д. – к.е.н., доцент, завідувач, професор кафедри фінансів і кредиту;

Плаксієнко В.Я. – д.е.н., професор, завідувач, професор кафедри бухгалтерського обліку;

Рудич А.І. – к.е.н., доцент, завідувач кафедри економічної теорії та економічних досліджень;

Левченко З.М. – к.е.н., доцент, завідувач, професор кафедри організації обліку та аудиту.

Комп'ютерне оформлення та редагування:

Зоря О.П. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи.

Е 52 Економіка і підприємництво: організаційно-методологічні аспекти обліку, фінансів, аудиту та аналізу [Текст] : зб. наук. пр... / ПДАА. – Вип. 17. Том 2. – Полтава, 2017. – 338 с.

В збірнику висвітлюються актуальні питання удосконалення бухгалтерського обліку, фінансів, аудиту та аналізу в умовах реформування економіки.

Для здобувачів вищої освіти, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 657:657.15

ББК 65.052.9(4 укр.) : 65.9 (4 укр.)2b

© Полтавська державна аграрна академія, 2017

Відповідальність за зміст наданих для друку матеріалів несуть автори.

капітального будівництва. Методологічна різниця у порядку визнання витрат на консервацію об'єкта капітального будівництва, та відповідних витрат на його консервацію визначається цілями такого будівництва: будівництво з метою продажу або будівництво для подальшого власного використання. Означений критерій використовується для вибору відповідного рахунка обліку витрат, тому його необхідно врахувати при формуванні основних положень облікової політики підприємства.

Список використаних джерел:

1. Алдалаін Арабі, Степаненко С. Г. Документування процесів консервації незавершених капітальних інвестицій / Арабі Алдалаін, С. Г. Степаненко / Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 26-27 квітня 2017 р. Том 1. – Полтава: РВВ ПДАА, 2017. – С. 300-301.
2. Охрамович О. Р. Консервація та розконсервація об'єктів будівництва: організація первинного обліку [Текст] / О. Р. Охрамович // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 5 (155). – С. 470-477.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» № 205 від 28 квіт. 2001 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» № 92 від 27 квіт. 2000 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
5. Юлін А. Консервація об'єктів незавершеного будівництва: порядок та облік [Текст] / А. Юлін // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 55. – С. 13-15.

***Канцедал Н.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку;
Коломак К.О., спеціальність «Облік і оподаткування», СВО «Магістр»***

ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ОБЛІК ВИБУТТЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ОСНОВНОГО СТАДА

***Анотація.** Деталізовано причини та напрями вибуття тварин великої рогатої худоби основного стада сільськогосподарських підприємств, документального оформлення та відображення процесів вибуття у системі бухгалтерського та податкового обліку, а також їх впливу та суттєвості на ймовірність отримання державних дотацій відповідними товаровиробниками.*

Вступ. Господарські процеси, пов'язані з розведенням великої рогатої худоби характерні для специфіки діяльності сільськогосподарського сектору економіки. Процеси вибуття тварин великої рогатої худоби мають важливе значення в житті сільськогосподарського суб'єкта, оскільки від них залежать не лише важливі результативні показники – рентабельність та прибутковість, але й можливість отримання бюджетних дотацій на розвиток виробництва, що суттєво змінилася у 2017 році порівняно з попередніми роками. Зокрема, згідно «Порядку розподілу бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції у 2017 році», №83 від 08.02.2017 р., механізм таких виплат передбачає розподіл бюджетної дотації щомісячно, пропорційно сплаченої платниками суми ПДВ у межах виділених щомісячних асигнувань [4]. Щоб отримати бюджетну дотацію, сільськогосподарський товаровиробник має

відповідати ряду критеріїв, основним з яких є наступна вимога: питома вага вартості сільськогосподарських товарів у загальній реалізації повинна становити не менше 75% за попередні 12 місяців. Це актуалізує потребу своєчасного та адекватного відображення в обліку процесів вибуття сільськогосподарської продукції, зокрема тварин великої рогатої худоби, показник реалізації якої безпосередньо впливає на можливості державного дотування підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку теоретичних і практичних положень щодо обліку і контролю діяльності сільськогосподарських підприємств здійснили відомі вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: Дем'яненко М.Я., Жук В.М., Маренич Т. Г., Кірейцев Г.Г., Огійчук М. Ф., Палій В.Ф., Соколов В.Я., Сук Л.К., Шевчук В.О., Швець В.Г. Хомин П. Я. та інші. Однак, питання документування та обліку вибуття сільськогосподарської продукції потребують постійної уваги та додаткового висвітлення з урахуванням новітніх законодавчих зміни, появою нових механізмів податкових відшкодувань, державних дотацій, націлених на сприяння розвитку національного аграрного бізнесу.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення причин та напрямів вибуття тварин основного стада великої рогатої худоби сільськогосподарських товаровиробників, документального оформлення таких операцій, їх облікового відображення, а також впливу обсягів зазначених операцій на величину показника питомої ваги вартості сільськогосподарської продукції у загальній реалізації підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вибуття тварин основного стада на підприємстві може відбуватися з трьох причин: 1) падіж; 2) забій; 3) реалізація [2, с.22].

Падіж є невід'ємною частиною технологічного процесу вирощування тварин, спричинений їх фізіологічними вадами або захворюваннями. Такий падіж прийнято називати технологічним. Крім того, тварини можуть гинути від недбалості працівників, стихійного лиха, нападу хижаків та інших нещасних випадків.

Документальне оформлення падежу, а також вимушеного забою тварин усіх облікових груп здійснюється зі складанням Акту на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) – форма ПБАСГ-6, затвердження наказом № 73 [1].

У бухгалтерському обліку технологічний падіж відображується з використанням рахунку 24 «Брак у виробництві», падіж з вини працівників спочатку списують у дебет субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей», а потім суму нестачі визнають дебіторською заборгованістю й до її погашення відображують за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків». У подальшому суми одержаних відшкодувань відносять до складу доходів за субрахунком 716 «Відшкодування раніше списаних активів» [2, с. 24].

Вартість загинув тварин внаслідок надзвичайних подій разом із витратами на їх утилізацію відносять у дебет субрахунку 977 «Інші витрати

діяльності», а у разі отримання компенсації завданих збитків (страхового відшкодування), одержані суми відображаються за кредитом субрахунку 766 «Інші доходи».

Бухгалтерський облік забою тварин великої рогатої худоби списується з кредита субрахунку, на якому вони обліковувалися (163 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, оцінені за справедливою вартістю» або 164 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, оцінені за первісною вартістю») в дебет окремого субрахунку, відкритого до рахунка 23 «Виробництво» (наприклад, 235 «Витрати на забій», де будуть також обліковуватися інші витрати, пов'язані із забоєм тварин).

Питання реалізації тварин основного стада виникають, як правило, у випадках втрати ними господарсько-корисних властивостей, причиною яких може бути зниження продуктивності втрата племінної цінності, втрата інших властивостей, пов'язаних з очікуваною економічною вигодою підприємства. Порядок відображення в системі бухгалтерського обліку таких операцій відображено у табл.1 [2, с.32].

Вибуття таких тварин оформлюють Актом на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (вибраковка тварин) – форма ДБАСГ-4 [1].

Разом з цим їх необхідно перевести в групу вибуття відповідно до вимог П(С)БО 27 «Необоротні активи утримувані для продажу, та припинена діяльність» [3]. Таке переведення супроводжується відповідною кореспонденцією рахунків: дебет 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» з кредитом відповідного субрахунку (163 або 164).

Таблиця 1

Кореспонденція рахунків за операціями з реалізації тварин великої рогатої худоби основного стада, що обліковується за первісною вартістю

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	дебет	кредит
1. Переведено тварин до групи вибуття	286	164
2. Списано суму амортизації	134	164
3. Відображено дохід від реалізації тварин	361	712
4. Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	712	641
5. Списано балансову вартість тварин	943	286
6. Одержано кошти від покупця	311	361

Відпуск тварин покупцю, як правило, оформлюють товарно-транспортною накладною (при перевезенні тварин вантажним автотранспортом), накладною внутрішньогосподарського призначення (у випадку продажу тварин працівникам підприємства), товарною накладною (у випадку продажу іншим підприємствам, фізичним особам на умовах самовивозу).

Висновки. Таким чином, операції з вибуття тварин основного стада на підприємстві, пов'язані з реалізацією таких тварин виникають внаслідок втрати ними біологічних властивостей та відповідно очікуваною економічною вигодою. Для тварин основного стада молочного напрямку це, в першу чергу, значне зниження продуктивності. Питома вага таких операцій при

нормальному виробничому циклі, як правило, є незначною. Проте, якщо підприємство внесене до Реєстру отримувачів бюджетної дотації сільськогосподарських виробників, операції з реалізації тварин основного стада є складовою показника, за яким воно набуває статусу отримувача бюджетної дотації. Таким показником є питома вага вартості сільськогосподарських товарів у загальній реалізації, що повинна становити не менше 75% за останні 12 місяців. Отже, операції з реалізації тварин великої рогатої худоби основного стада потребують належного документування та своєчасного відображення в системі бухгалтерського та податкового обліку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку поточних та довгострокових біологічних активів» № 73 від 21 лют. 2008 р. [Електронний ресурс] / Головбукх-24. Акти Міністерств. – Режим доступу : <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8193/8531/461026/>.
2. Стадник С. Облік у тваринництві [Текст] / С. Стадник // Все про бухгалтерський облік. – 2016. – №50. С. 16-34.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» № 617 від 7 листоп. 2003 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.
4. Порядок розподілу бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції у 2017 році № 83 від 8 лют. 2017 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/83-2017-%D0%BF>.

Канцедал Н.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку;

Марченко Л.В., спеціальність «Облік і оподаткування», СВО «Магістр»

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА ФІЗОСОБІ ЗІ СТОРОНИ ЯК ОБ'ЄКТ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

***Анотація.** Розкрито зміст господарських операцій підприємства-податкового агента щодо надання нецільової та цільової благодійної допомоги фізичній особі зі сторони з урахуванням податкових наслідків в частині утримання податку на доходи фізичних осіб, а також інших обов'язкових утримань, передбачених податковим законодавством.*

Вступ. Відповідно до ст. 162 Податкового Кодексу України платниками податку на доходи фізичних осіб є фізичні особи – резиденти та нерезиденти, що отримують доходи як з джерела їх походження в Україні, так іноземні доходи, а також податкові агенти [4].

Згідно статті 167.1 Податкового Кодексу України ставка податку становить 18 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) (крім випадків, визначених у пунктах 167.2-167.5 цієї статті) у тому числі, але не виключно у формі: заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами [4].

Актуальним питанням з точки зору визнання й оподаткування податком